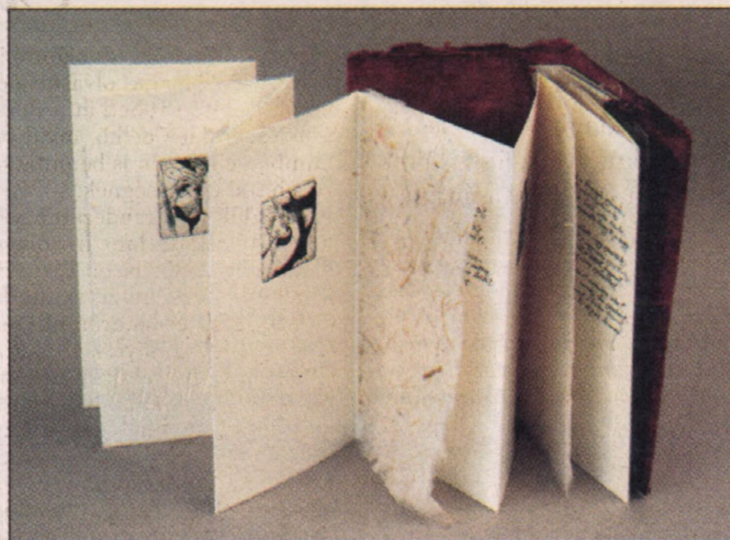
Művészkönyvek, könyvtárgyak

1993-as megalakulása óta szinte nincs olyan, a könyvvel kapcsolatos itthoni rendezvény, amin ne szerepelne a Magyar Művészkönyvalkotók Társasága (MMAT). Most a fesztiválon igazi könyvészeti csemegeként A Dunánál címmel József Attilára emlékezve állítják ki művészkönyveiket és könyvtárgyaikat.

Damó István, a társaság elnöke azt mondja, idei kiállításuknak az az érdekessége, hogy első alkalommal mutatnak be olyan anyagot, amelynek minden darabját egyetlen költő életműve ihlette. A résztvevők: *Árva Ilona, Békés Rozi, Bornemisza Rozi, Butak András,* Damó István, *Kelecsényi Csilla, Kiss Ilona, Kovács Péter Balázs, László Bandy, Lengyel András, Mészáros Márta, Olajos György, Pataki Tibor, Péli Mandula, Sejben Lajos, Sóváradi Valéria, Stroe Jrisztián, Szalay Miklós, Szirányi István, Szyksznian Wanda* és *Vasvári László Sándor* megkötések nélkül dolgozhattak. Vagyis lesznek olyan könyvek, amelyek szorosan kapcsolódnak egy-egy vershez, és lesznek olyanok, amelyeket az egész: a műben megszólaló élet s az életbe szövődött mű élménye hívott elő.

Arról, hogy melyik műforma mi volna, Damó István azt mondja, hogy a művészkönyvek megőrzik eredeti rendeltetésüket, lapozva, olvasva tárják fel magukat, a könyvtárgyak azonban mint plasztikai műtárgyak szemlélendők. Biztos abban, hogy a kiállításon szereplő markáns személyiségek megragadóan, a látogatókat lebilincselve értelmezik majd tárgyukat.

TÖRŐCSIK TÍMEA

Damó István művészkönyve: József Attila: Tudod, hogy nincs bocsánat, 2004, rézkarc Fabriano-papíron, 22 x 12 x 1 cm. Fotó: Pál Nagy Balázs

Szlovákia: magányos harcosok

A szlovákiai irodalmi élet részvevői elbeszélnek egymás mellett, az emberek – reménybeli olvasóik – pedig észre sem veszik őket. Nagyjából így összegezte véleményét kérdésünkre *Milan Resutík*, a budapesti Szlovák Intézet igazgatója, aki a szlovákiai szerzők és műfordítók irodalmi beszélgetését vezeti április 24-én a Budapest Kongresszusi Központ Lehár Termében. Mi újság a pozsonyi irodalmi körökben? – ez a beszélgetés címe, de Resutík igazgató szerint a cím állítása kiterjeszthető az egész országra.

Milan Resutík

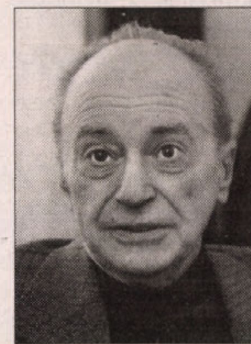
A szlovák irodalmi élet krónikus problémája: a pénzhiány. Minden kiadó küszködik, mecenatúra nincs, csak a szűkmarkú állami. Így magára van utalva a H & H Könyvkiadó is, amelynek tulajdonosai – *L'uba Hajková* és *Dalibor Hajko* – ott lesznek a vasárnapi budapesti találkozón, s nyilván erről is beszélnek. Ők egyébként a szlovákiai szerzők műveit és a világirodalom remekeit egyaránt igyekeznek közkincsé tenni. Különösen a skandináv térség könyveinek megismertetésében jeleskednek, de rendszeresen megjelentetik szlovákul magyar írók alkotásait is. A közelmúltban adták ki páratlan szépségű albumukat a történelmi Magyarország címereiről, többnyelvű kísérő szöveggel. Az AB Art Kiadó két kortárs szlovák szerző könyvének magyar műfordítását tette közzé: *Rudolf Sloboda* Színésznők és *Jana Juránová* A vén kandúr szenvedelmei című alkotásokról van szó. Slobodát a legjobb kortárs prózaírók egyikeként mutatta be az igazgató, a magyarul és szlovákul is író Juránová pedig itt lesz a vasárnapi beszélgetés vendégei között.

Egy-egy ilyen rendezvény, egy-egy irodalmi kávéházi fellépés összehozhatja ugyan ideig-óráig a toll mestereit, ám maga a szlovák irodalmi élet eléggé szétesõ, mondhatni, atomizált – mondta végül Milan Resutík. Nem is szekértáborok, inkább magányos harcosok élnek egymás mellett, ami szerinte szorosan összefügg azzal, hogy az átlagembert inkább a napi megélhetés foglalkoztatja, s minden mást fényűzésnek tekint. Talán mintha most kezdődne valami változás – reménykedik az igazgató, és bízik abban, hogy vasárnapi vendégei megerősítik ebben a reményében.

FARKAS JÓZSEF GYÖRGY

Könyvek a polcra

Emlékezet és In memoriam című sorozataiban az idén Kós Károlyról, Szilágyi Dezsőről és Tömörkény Istvánról összegyűjtött írásokkal jelentkezik a Nap Kiadó.

Domokos Mátyás

Az író szellemi sorsában az az igazán fontos, hogy milyen fogadtatásban részesült, mit írtak, gondoltak róla pályatársai – mondja Domokos Mátyás irodalomtörténész a kötetek kapcsán. Az ikersorozatban arra törekszünk – teszi hozzá, hogy a kortársak és az utókor elemzéseinek tükrében mutassunk meg valakit. Írók irodalomtörténeti válogatásai ezek – köznapi nyelven fejtegetnek bonyolult tudományos kérdéseket – a hagyományos irodalomtörténet kiegészítéseként. A kötetek praktikus haszna pedig az, hogy olyan szövegeket is tartalmaznak, amelyekhez az olvasó egyébként nem férne hozzá. Kis könyvtárat adunk az irodalom iránt érdeklődők kezébe. Sokféle látószögből, különféle kameraállásokból rajzolódik ki a kor, a szellemi közeg.

A Kós Károly-kötetet a kolozsvári Dávid Gyula, Szilágyi Domokost Pécsi Györgyi, Tömörkény Istvánt pedig Lengyel András irodalomtörténész válogatta, szerkesztette.

– Az eredetileg építész Kós Károly az erdélyi kultúra emblematikus figurája, aki Kiáltó szó című röpiratában – ami egyben a kötet címadója – megfogalmazta az erdélyi magyarság Magna Chartáját. Az új Európában nagyon időszerű kérdéssé vált, hogyan éljünk egy közösség részeként, ugyanakkor önállóan. Szilágyi Domokos a második világháború utáni új erdélyi költőnemzedék vezéralakja, aki az őt körülvevő közeg ellenállásának dacára egyetemes igényű költészetet teremtett. Pályájának uralkodó mozzanatait hozza a kötet, életrajzi elemekkel, a búcsúlevéllel. Krúdy az Alföld Petőfijeként emlegette Tömörkényt. – Bár a világ, amit Tömörkény megírt, már elmúlt, mégis őt olvasva elevenebbnek tűnik, mint a saját korunk. Ez az írás ereje – mondja Domokos Mátyás.

A Kiáltó szó, a Kényszerleszállás és a Hajnali Sötét című kötetekben egyebek közt Ady, Móricz, Krúdy, Móra Ferenc, Vas István műveit olvashatjuk. És Kósét, Szilágyiét, Tömörkényét.

SZABLYÁR ESZTER

Programajánlat

15.00–16.30 Bartók Terem
OROSZ DÍSZVENDÉGSÉG
Orosz Irodalmi Est. Vendégek: Irina Gyenezskina, Tatjana Tolsztaja, Viktor Jerofejev, Pjotr Vajt, Vlagyimir Vojnovics és mások. Házigazda: Dalos György. (MKKE)

16.00–17.00 Brahms Terem
Krúdy Gyula Összegyűjtött művei – Regények és nagyobb elbeszélések. A könyvbemutató moderátora: Mészáros Sándor. Résztvevők: a sorozat szerkesztői, Bereczky Gábor és Kelecsényi László. (Pesti Kalligram Kft.)

16.00–17.00 Lehár II. Terem
A Nap Kiadó új könyveinek bemutatója. Kós Károly emlékezete – Kiáltó szó, Szilágyi Domokos emlékezete – Kényszerleszállás, In memoriam Tömörkényi István – Hajnali sötétben. Moderátor: Domokos Mátyás. Résztvevők: Dávid Gyula, Lengyel András, Pécsi Györgyi, Papp Zoltán, színművész és Sebestyén Ilona. (Nap Kiadó Kft.)